

רע"פ 1337/17 - יעקב (ג'קי) שבירו (מור), אבנר שפיר נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1337/17

כבוד השופט ס' ג'ובראן
1. יעקב (ג'קי) שבירו (מור)
2. אבנר שפיר

לפני:
המבקשים:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בתל אביב-יפו מיום 21.12.2016 בע"פ
23079-09-15 שניתן על ידי כבוד השופטים: ד' ברלינר
- שופטת בכירה, ג' קרא - סג"נ וא' נחליאלי

עו"ד אהרן בן שחר; עו"ד תמיר חזז

בשם המבקשים:

עו"ד רוני זלושינסקי

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטת הבכירה ד' ברלינר, סגן הנשיא ג' קרא והשופטת א' נחליאלי חיאט) בע"פ 23079-09-15 מיום 21.12.2016, במסגרתו נדחה ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופטת ד' שריזלי) בת"פ 7455-03-13 מיום 12.8.2015.

2. נגד המבקשים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות מס שונות, ועבירות סחיטה ועבירות ניסיון סחיטה באיומים. על פי עובדות כתב האישום, שפורטו בהרחבה בהכרעת הדין ובפסק דין של בית המשפט המחוזי, הוציאו המבקשים חשבוניות פיקטיביות, ניכו מיסים ללא היתר. בנוסף, המבקש 1 לא שילם מיסים כדין בגין שכר דירה שגבה והמבקש 2 זייף כרטיסים. בפעולותיהם אלו גרמו המבקשים נזק של עשרות מיליוני שקלים לאוצר המדינה. בנוסף, על פי המתואר בכתב האישום, המבקשים איימו על פקח ועדה מקומית לבנייה בגין צו הריסה שהוצא נגד בנייה לא חוקית שבנה המבקש 1. המבקשים הורשעו לאחר שמיעת ראיות בכל העבירות שיוחסו להם, למעט באחד האישומים בנוגע לעבירות המס. בנוסף, המבקש 1 הורשע גם בשתי עבירות של שיבוש מהלכי משפט. בגין העבירות השונות בהן הורשע המבקש 1, בית משפט השלום גזר עליו עונש של 8 שנות מאסר בפועל, 20 חודשי מאסר בפועל ו-10 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בחופף ובמצטבר, כך שסך עונש המאסר בפועל שנגזר עליו עמד על 9 שנות מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק המע"מ; 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה שעניינה סחיטה ואיומים לפי סעיף 428 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וקנס בסך 4 מיליון ש"ח. בגין העבירות השונות בהן הורשע המבקש 2, בית משפט השלום גזר עליו עונש של 6 שנות מאסר בפועל ו-10 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בחופף ובמצטבר, כך שסך עונש המאסר בפועל שנגזר עליו עמד על 78 חודשי מאסר בפועל; 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק המע"מ ועבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה; 5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק העונשין; קנס בסך 800,000 ש"ח.

3. המבקשים ערערו על חומרת עונשם לבית המשפט המחוזי. בערעורם, גרסו כי בית משפט השלום החמיר בקביעת עונשם, בין היתר היות שלא ייחס חשיבות מספקת לנסיבותיהם האישיות. כמו כן, המבקשים טענו כי הסירו את המחדל בכך ששילמו את החוב שהיו חייבים בו למדינה, כי בית משפט השלום החמיר בקנס אשר הוטל עליהם.

בפסק דין המשלים, בית המשפט המחוזי עמד על מהותן של עבירות המס ועל חומרת העבירות הנוגעות להוצאת חשבוניות פיקטיביות. בהמשך, סקר בית המשפט את מדיניות הענישה הנוהגת וקבע כי מתחם הענישה שנקבע בעניינם של המבקשים גבוה מדי והעמיד מתחם נמוך מזה שקבע בית משפט השלום. במסגרת קביעת העונש הראוי, דחה בית המשפט המחוזי את טענותיהם של המבקשים בנוגע להסרת המחדל. בעניין זה יצוין כי בית המשפט העניק למבקשים שתי ארכות לשם הסרת המחדל, אך הם לא עשו כן. בנוסף, נקבע כי המחדל מורכב מהחשבוניות הפיקטיביות שהופצו, מקבלת העמלה על החשבוניות הפיקטיביות ומהגשת הדוחות הכוזבים, ועומד על למעלה מ-20 מיליון ש"ח. יתרה מזאת, נדחתה טענתם של המבקשים לפיה הסירו את המחדל וכן נדחו טענותיהם בנוגע לרכיב הסחיטה והאיומים. בנוסף, התייחס בית המשפט המחוזי לכך שהמבקשים נעדרו עבר פלילי, לנסיבותיהם האישיות, ובמידה מוגבלת לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות. על יסוד האמור, הקל בית המשפט המחוזי בעונשם של המבקשים, כך שרכיבי המאסר בפועל בעונשיהם קוצרו, ועונשי הקנס שהוטלו עליהם קטנו. אשר למבקש 1, נקבע כי ירצה 6.5 שנות מאסר בפועל וישלם קנס בסך 300,000 ש"ח; אשר למבקש 2, נקבע כי ירצה עונש מאסר בפועל של 4 שנים ו-3 חודשים, וישלם קנס בסך 300,000 ש"ח. עוד יצוין, כי ביום 12.1.2017 ניתנה החלטה מפי השופטת ד' ברלינר, לפיה בפסק הדין לא נכתב מאיזה יום ישולמו הקנסות שהוטלו. בהחלטה הובהר כי הקנסות ישולמו החל מיום 1.3.2017 מכאן הבקשה שלפניי.

4. בבקשתם, המבקשים טוענים כי בית המשפט המחוזי שגה בקביעת עונשם ומבקשים הקלה. בנוסף, המבקשים טוענים כי ההחלטה מיום 12.1.2017 מהווה תיקון של פסק הדין המשלים, אך לא עמדה בתנאי סעיף 81(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד (להלן: חוק בתי המשפט) לתיקון מסוג זה. לשיטתם, אלמלא התיקון יכלו לשלם את הקנס לאחר ריצוי עונשם או "להגיע לאיזשהו הסדר אחר עם המרכז לגביית קנסות, הסדר שיהיה נוח למבקשים" (פס')

11 (לבקשה). בנוסף, מעלים המבקשים טענות בנוגע להסרת המחדל, בדומה לטענותיהם בפני בית המשפט המחוזי. יתר על כן, המבקש 1 גורס כי היה מקום להתייחס לקולה לעובדה שהיה נתון במעצר בית באיזוק אלקטרוני במשך 11 חודשים.

5. מנגד, המשיבה סבורה כי אין מקום לקבל את הבקשה. לשיטתה, הבקשה אינה מעלה כל שאלה משפטית רחבה, ואף לא שיקולי צדק ייחודיים. כן סבורה המשיבה לא התקיימה חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת.

6. אין בידי לקבל את הבקשה. הלכה היא כי אין מעניקים רשות ערעור שנייה אלמלא הבקשה מעוררת סוגייה עקרונית, בעלת חשיבות כללית – משפטית או ציבורית (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) פ"ד לו(3) 123 (1982)); או מעלה של שיקולי צדק ייחודיים לנסיבות אותו מקרה (רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)). איני סבור כי תנאים אלה מתקיימים בעניינם של המבקשים. ראשית, לא מצאתי כי קיימים כל שיקולי צדק ייחודיים בעניינם של המבקשים. אשר לטענות המבקשים לפיה הסרת המחדל מעלה סוגייה עקרונית כללית – דינה של זו להידחות. בית המשפט המחוזי עמד על טענות אלו בפסק דינו המשלים, וקבע בין היתר כי המבקשים לא שילמו את מלוא חובם ולכן לא הוסר המחדל בעניינם. קביעותיו אלו מבוססות כדבעי ולא מצאתי כל מקום להתערב בהן. זאת ועוד, בית משפט זה נדרש לשאלת הסרת המחדל בעניין עבירות מס. בעניין אחר בו עלו טענות דומות בעניין זה, עמדתי על הדברים:

"נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברין מטרתה להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה. יתר על כן, נראה כי אף המבקש הבין זאת ולפיכך פעל כאמור להסרת המחדל בחלקו לאחר הגשת הערעור" (רע"פ 5557/09 שוסטרמן נ' מדינת ישראל (6.7.2009); וכן ראו: רע"פ 3572/15 אלימלך נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (18.5.2016); רע"פ 7851/13 עודה נ' מדינת ישראל, פסקאות 22-14 (25.10.2015)).

יתרה מזאת, הלכה היא כי טענות בעניין חומרת העונש אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור, למעט מקרים של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת (רע"פ 2865/17 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (2.4.2017); ע"פ 2361/17 איסקייב נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (21.3.2017); רע"פ 459/17 אבו נג'מה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (23.1.2017)). משבחנתי את גזר דינו של בית משפט השלום, את פסק הדין המשלים של בית המשפט המחוזי לרבות ההקלות המשמעותיות בעונשי המבקשים שנקבעו בו, ואת טענות המבקשים – איני סבור כי קיימת סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת, זאת אף בהתחשב בטענות של המשיב 1 בנוגע לתקופת מעצרו בפיקוח אלקטרוני (והשוו: רע"פ 7759/14 שבת נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.12.2014); רע"פ 5064/14 נתשה נ' מדינת ישראל (22.7.2014); רע"פ 4261/13 נימני נ' מדינת ישראל (18.6.2013)). על יסוד האמור, דין הבקשה להידחות.

7. יתר על כן, לא מצאתי ממש בטענת המבקשים בעניין החלטת בית המשפט המחוזי מיום 12.1.2017. ראשית, טענתם של המבקשים לפיה בהיעדר קביעה מפורשת לעניין מועד תשלום הקנס, הם יכלו לשלם אותו לאחר ריצוי עונש המאסר, אינה הולמת את הוראות החוק. כידוע, סעיף 66(א) לחוק העונשין קובע כי "קנס שהוטל ישולם מיד, אך רשאי בית המשפט לצוות שהקנס ישולם תוך תקופה שקבע ובתנאים שקבע", וסעיף 87(א) לחוק העונשין קובע "נקבע מועד לביצועו של עונש, באחת מהוראות פרק זה או בבית המשפט לפיה, רשאי בית המשפט לדחות את הביצוע למועד אחר" (וראו: ע"פ 5783/12 גלם נ' מדינת ישראל, פסקה 92 (11.9.2014); רע"ב 8562/12 דאלי נ' מדינת ישראל,

פסקאות 16-18 (13.8.2013); ע"פ 3468/07 עצמון נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (14.7.2010)). על רקע זה, ברי כי אין בהיעדר ציון תאריך מדויק להתחלת תשלום הקנס משום דחייתו על לסיום מועד המאסר, וודאי שאין בו משום רמיזה לכך שיש "להגיע להסדר... שיהיה נוח עם המשיבים", כאמור בבקשתם. שנית, לא מצאתי כל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, להבהיר, לפני משורת הדין, כי למבקשים תינתן ארכה של חודשיים להתחיל ולשלם את קנסותיהם. יודגש, כי אלמלא הבהרה זו ובהיעדר תשלום על ידי המבקשים, היה עליהם לשלם תוספת פיגור, לפי סעיף 67 לחוק העונשין.

8. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י' בניסן התשע"ז (6.4.2017).

ש ו פ ט